

Список використаної літератури:

1. Рабінович П. М. Загальна теорія держави та права / П. М. Рабінович. — Львів, 1993. С. 73.
2. Яновська О.Г. Правові гарантії діяльності адвоката-захисника в кримінальному процесі України: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Олександра Григорівна Яновська; КУ ім. Т. Шевченка. К., 1997. 210 с.
3. Синюкова Т.В. Юридические гарантии реализации прав и обязанностей советских граждан: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук/Татьяна Витальевна Синюкова. Свердловск, 1986. 19 с
4. Бакаянова Н.М. Адвокат з вогнепальною зброєю у світлі гарантій адвокатської діяльності. Право України. 2015. № 6. С.199–205.
5. Беляєва К. Право на захиту: оружие для адвоката. Судебно-юридическая газета. 2014. № 19–20. С. 13.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент **Ковальчук Інна Сергіївна**

Романюк Г.О.

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції) Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ КЛАСИФІКАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Незаперечне значення для розуміння сутності адвокатури мають принципи, що визначають адвокатуру як правове явище. Відповідно до п. 14 ч. 1 ст. 92 Конституції України виключно законами України визначаються засади організації та діяльності адвокатури. Вони дають змогу дослідити функціональні та організаційні основи адвокатури через закріплену у законодавстві систему ідей, кожна з яких відображає якість окремо визначене начало, а у сукупності характеризує увесь інститут адвокатури.

Принципи адвокатури мають свої ознаки: 1) принцип адвокатури містить в собі певну ідею щодо адвокатури, яка складає його зміст; 2) така ідея прямо чи опосередковано закріплена в нормативно-правових актах; 3) принцип адвокатури повинен мати загальне значення для інституту адвокатури, її побудови та функціонування; 4) принцип визначає типові риси адвокатури; 5) принципи адвокатури характеризуються значною стійкістю

та стабільністю у порівнянні зі звичайними нормами права; 6) принципи адвокатури не повинні дублювати одне одного, поміж тим вони складають певну систему, в якій один з принципів може впливати з іншого або бути його гарантією.

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон) розмежовує принципи здійснення адвокатської діяльності та принципи адвокатського самоврядування. Так, згідно з ч. 1 ст. 4 Закону адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів; згідно ж з ч. 1 ст. 43 Закону адвокатське самоврядування ґрунтується на принципах виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рішень органів адвокатського самоврядування, підзвітності, заборони втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката.

Щодо дефініції принципів організації адвокатури, то вони закріплюють стандарти забезпечення належного функціонування адвокатури як корпоративного професійного співтовариства адвокатів, тобто мають переважно організаційний характер. Принципи адвокатської діяльності мають відношення до здійснення адвокатом конкретних дій з метою надання допомоги клієнту, і тому в них переважає функціональна складова.

Проблему розмежування принципів адвокатури та адвокатської діяльності можна частково вирішити шляхом обрання правильної підстави для їх класифікації.

Так, вищезазначені принципи слід класифікувати за предметом регулювання – на принципи організації адвокатури і функціональні – принципи діяльності адвоката. Таким чином, до організаційних принципів слід віднести ті принципи, які окреслюють організацію адвокатури як правового інституту загалом, а функціональними принципами будуть виступати конкретні принципи, на яких повинна ґрунтуватись професійна діяльність адвокатів [4].

Вважаємо, що до системи принципів діяльності адвокатури слід включити:

- принцип незалежності адвоката при здійсненні адвокатської діяльності. Відповідно до цього принципу адвокат є незалежним при наданні правової допомоги від держави, органів державної влади чи місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, правоохоронних органів, інших суб'єктів;

- принцип здійснення адвокатської діяльності в інтересах клієнта зобов'язує адвоката здійснювати адвокатську діяльність виключно в інтересах клієнта. У разі, коли внаслідок різних обставин виникне конфлікт інтересів адвоката чи його рідних та близьких з інтересами клієнта, або інтересів клієнтів між собою, адвокат повинен усунути цей конфлікт в порядку, передбаченому законодавством;

– принцип конфіденційності спонукає адвоката до поведінки, яка формує довірчі відносини в межах виконання доручення, забезпечує довіру клієнта, зобов'язує адвоката дотримуватись адвокатської таємниці, не розголошувати інформації, отриманої у зв'язку із наданням клієнтові правової допомоги.

Крім того, необхідно виділити такі принципи організації адвокатури:

– принцип обов'язкового членства адвокатів України в НААУ. Необхідність виокремлення цього принципу зумовлена тим, що він є первинною основою формування усього адвокатського самоврядування та вирішення організаційних питань у системі адвокатури України;

– принцип рівності адвокатів. Цей принцип відображає надання рівних можливостей займатися тими чи іншими видами адвокатської діяльності, відсутності обов'язкової спеціалізації адвокатів;

– принцип корпоративного самоврядування відображає і корпоративну побудову адвокатури, і систему управління у ній. Принцип корпоративного самоврядування охоплює незалежність адвокатури як корпоративного формування від держави, органів державної влади чи місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб, інших суб'єктів;

– принцип гласності характеризує організацію адвокатури, на протипагу принципу конфіденційності, який стосується адвокатської діяльності. Принцип гласності потребує гласного вирішення адвокатською організацією питань своєї організації, оприлюднення рішень, які приймаються органами адвокатського самоврядування, доступності для громадськості тих процесів, що відбуваються в адвокатурі;

– принцип свободи вибору форми організації адвокатської діяльності. Він відображає фундаментальну засаду можливості адвокатів виходячи з власних інтересів та потреб визначати та обирати прийнятні для себе організаційні форми здійснення адвокатської діяльності [5, с. 361-364].

Досліджуючи принципи організації та діяльності адвокатури, Л. В. Тацій у своїй дисертаційній роботі пропонує виокремлювати принципи організації та діяльності адвокатури та спеціальні принципи адвокатської діяльності. До принципів організації та діяльності адвокатури відносить верховенство права, незалежності, демократизму, гуманізму, конфіденційності, а до спеціальних принципів діяльності адвокатури – принцип професіоналізму, охорони законних прав адвоката, дисциплінарну юрисдикцію, безоплатну правову допомогу [6, с. 15].

Отже, поняття «адвокатура» слід розуміти ширше, ніж лише професійну спільноту адвокатів. Принципи адвокатури та адвокатської діяльності можна розмежувати, якщо здійснити класифікацію за предметом регулювання – на принципи організації адвокатури і функціональні – принципи діяльності адвоката. Таким чином, до організаційних принципів слід віднести ті принципи, які окреслюють організацію адвокатури як правового інституту загалом, а функціональними принципами будуть

виступати конкретні принципи, на яких повинна ґрунтуватись професійна діяльність адвокатів.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 р. №5076-VI. Голос України. 2012. 14.08.2012. № 148–149.
2. Про адвокатуру: Закон України від 19.12.1992 р. № 2887-XII URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2887-12>
3. Правила адвокатської етики, затверджені рішенням Установчого з'їзду адвокатів України 17 листопада 2012 р. URL: <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/pravila-advokats%27koj-etiki.pdf>
4. Бакаянова Н. М. Чесність та добропорядна репутація адвоката. – Одеса: Вестник Одесской областной коллегии адвокатов, 2019.
5. Бакаянова Н. М. Про сутність та межі адвокатської незалежності. Правове життя сучасної України : у 3 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 15 трав. 2020 р.) / відп. ред. М. Р. Аракелян. Одеса : Гельветика, 2020. Т. 1. С. 361-364.
6. Тацій Л. В. Юридична природа адвокатури в системі захисту прав і свобод людини і громадянина : автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.01 / Л. В. Тацій. Х., 2008. 20 с.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», доцент ***Ковальчук Інна Сергіївна***

Рубан К.О.

*студентка 2-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ

Професійна діяльність адвоката, як і будь-яка інша професія, включає в себе певні особливості, однією з яких є дотримання адвокатської таємниці. Це обумовлюється тим, що професія адвоката передбачає виправдання довіри як з боку суспільства, так і з боку окремого клієнта. Не розголошення, збереження інформації та гарантія конфіденційності є невід'ємними складовими роботи правозахисника.

Саме тому профільний закон «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон) та інші нормативно-правові акти, що стосуються